

stede om, at vi blive nødt til at anvende efter vore Forhold betydelige Bøls paa vort Forsvarsvæsen. Om der end kan være Menighed om Maaden, hvorpaa disse Penge anvendes, saa tror jeg, at det er en Ting, som vi tilsidst maa komme over, naar vor Hovedbestræbelse blot gaar ud paa at ville sørge for, at de Penge, der saaledes anvendes, anvendes paa den Maade, at vi virkelig faae det størst mulige Udbytte deraf til at værne om Landet. Der har paa tidligere Stadier været meget Tale om, at det navnlig var Hærens Udvikling, som det kom an paa til Støtte for vort Forsvar; til andre Tider er der blevet udtalt den Anskuelse, at det er Søværnet, som det især kommer an paa. Jeg tror, at begge disse Anskuelser ere feilagtige. Det kommer an paa at udvilde begge Værn paa den kraftigste Maade, vi ere i Stand til, men saaledes, at vi lade de to Værn gaa Haand i Haand med hinanden; thi Hæren kan ligesaa lidt undvære Flaaden som Flaaden Hæren; og jeg tror derfor ogsaa, at vi ere komne ind i det rette Spor, idet der er krævet store Bevillinger til begge Værn. I de tidligere Krige, vi have søet i vor Levetid, har det væsentligst gaaet ud paa at se at dække Fastlandet, Galvæn, og det er en Selvsølge, at vi da have haft Blikket rettet paa at samle vort hele Landsforsvar derhen for at søge deraf at modvirke Fjendens Bestræbelser fra at trænge frem. Desværre er Forholdet nu af en anden Beskaffenhed. Vi kunne ikke indskrænke os dertil; thi tidligere havde vi en Støtte i vor Flaade, der var Fjendens overlegen, og vi kunde rolig lade Hæren ligge blottede. Men det, at Fjenden trænger frem for at sætte sig i Besiddelse af saa meget Fastland som muligt, er aabenbart Noget, som vi maa sige nu er forladt; nu er det aabenbart, at en fjendtlig Fremtrængen her i Landet ikke mere vil være rettet mod Sylland, men den vil være rettet mod Sjælland for igjennem Sjælland at naae Kjøbenhavn. Jeg vil gjøre det Lankeexperiment, at i den Krig, vi tidligere have ført, Sjælland og Fyen havde været landfaste med Sylland. Da vilde vist neppe Fjenden, naar han var kommen Nord for Slesvig, være rykket op i Sylland, men have svinget tilhøire og var gaaet lige løs paa Kjøbenhavn strax. Nu da denne Vej ligger mere aaben end tidligere, idet Fjenden er os overlegen til Søs, saa tror jeg, vi maa alle være enige om — og det ligger jo ogsaa til Grund for det af Regjeringen forelagte Lovforslag — at vi maa søge at dække Sjælland for derigjennem at dække Kjøbenhavn. Jeg skal villig indrømme, at første Gang jeg i de forskellige Diskussioner saavel i Militæretaten som udenfor Militæretaten saae den Tanke fremfat, at det, som det Sele kom an paa, var ved Udsigten til en Krig at sikke sig saaledes, at man kunde samle hele sin Styrke paa Sjælland for derved at dække Kjøbenhavn, da kunde jeg ikke gjøre mig ganske fortrolig med denne Anskuelse; men jeg tror, at

jo mere man trænger ind deri, og jo mere man vil overveie denne Sag, desto mere vil man komme til det Resultat, at vi maa betragte Kjøbenhavn som Objektet for Fjenden. Naar vi gaa ud deraf, maa vi ogsaa søge at sætte os ind i Situationen, som den i værste Fald eller i det Mindste let vil kunne indtræde, nemlig at vi, om ikke fra første Færd af, saa dog meget hurtigt blive nødt til at at rette hele Blikket paa Forsvaret af Sjælland for Kjøbenhavns Skyld. En Besættelse af et Punkt i Sylland tror jeg vil under de nuværende Forhold ikke være til stor Nytte. Den vil efter min Overbevisning ikke være til nogensomhelst Nytte i militær Henseende; den eneste Nytte, man kunde have deraf, vilde være i moralsk Henseende, nemlig for at man kunde sige, at man endnu i Provindsen havde Jodfæste. Det vilde — som et æret Medlem har udtalt sig — vistnok altid være meget ønskeligt, om man kunde have et Punkt at trække sig tilbage til; anden Nytte vil man ikke kunne have deraf; thi at man skulde kunne trænge frem deraf eller kunne gjøre nogen Nytte til Forsvaret af Sylland, det vil vistnok aldrig kunne tænkes fra en saadan Stilling. Skulde Forholdene stille sig saa gunstige, at vi bleve Herre paa Søen, saaledes at vi, om ikke ved egen Hjælp, saa maatte ved Alliancer, kunde tænke paa en Fremrykning, saa maa Syllands Forsvar dog altid ske ved Fremrykning fra Siden af og ikke ske ved en frontal Fremrykning i selve Provindsen.

Naar jeg nu gaar over til det Forslag, som foreligger her til Forhandling, saa er der en væsentlig Forskjel mellem det, vi have modtaget her, og det, som er blevet forelagt af Regjeringen i det andet Thing. I det her foreliggende Forslag er der blevet tilfæet betydelige Summer til Flaademateriel og ikke ubetydelige Bøls til Stationen ved Agerøsfund, til Forstærkning af Søforterne med flydende Forter og til Søminemateriel m. m. Men jeg tror dog, naar vi se Regjeringsforslaget, at vi i det Væsentligste maa tiltræde den Række af Forsvarsforanstaltninger, som deri ere foreslaaede. Jeg skal tillade mig at udvikle, hvorledes efter min Anskuelse Rækkefølgen for disse Forsvarsforanstaltninger rigtigt bør være. Jeg lægger først og fremmest Vægt paa at styrke Kjøbenhavns Søbesættning, for derved at dække Kjøbenhavn fra Søfiden. At et Fort paa Middelsgrunden er nødvendigt, er ogsaa min Overbevisning, og det er desuden udtalt, ikke alene af den høitærede Krigs- og Marineminister, men ogsaa af den sidste ærede Laler, der jo begge ganske anderledes have haft Leilighed til at sætte sig ind i Forsvarsplanen og de Forhandlinger, d. r. ere gaaede forud, end jeg har haft. Jeg skal derfor ikke videre gaa ind herpaa men kun fremhæve, at jeg tror, at alle maa være enige om, at dette er det første Punkt, som der bør tages Hensyn til, og naar vi ere færdige dermed, saa tror jeg, at